

NATUR OG MILJØ BULLETIN NORGES NATURVERNFORBUND

Ingen pressestøtte uten returpapir?

side 5

– Norge må trekke klorreservasjon

side 4

Sykdom i ett av tre anlegg

side 3

Vindkraft-tilhengere heiser spinnakeren

side 10

NSB satser på planlegging

siste side

Japan redder klimakonferansen?

Japan akter å stabilisere utslippene av CO₂ på 1990-nivå innen år 2000. Landet offentliggjorde sine mål like i forkant av klimakonferansen i Geneve som startet mandag. Likevel er forhandlingene truet av kaos.

Av GUNNAR BOLSTAD

Japans nye holdning kan komme til å bringe forhandlingene ut av den hittil fastlåste situasjonen. USA, som spiller sin rolle i spillet, står nå i fare for å miste viktige allierte. Situasjonen blir stadig mer presset for flere andre industriland, særlig Storbritannia. Britene har foreløpig landet på en målsetning om å stabilisere utslippene i 2005. USA har ennå ikke kommet med noen målsetning i det hele tatt.

Storbritannia er under sterkt press fra de andre EF-landene for å stabilisere utslippene på 1990-nivå før årtusenskiftet. Britene har signalisert at de er villige til å redusere utslippene, dersom resten av verden forplikter seg til det samme. EF har imidlertid tatt mål av seg til å spille en ledende rolle i de forestående klimaforhandlingene.

Velkommen

Den japanske målsetningen blir naturlig nok hilst velkommen i de mest miljøprogressive EF-landene. Japan er allerede et svært energieffektivt land, og en stabilisering og eventuell reduksjon av klimagassutslippene vil følgelig bli tøffere for Japan

enn for mange andre land.

Den japanske beslutningen ble tatt etter en kraftig taubrekking mellom miljøverndepartementet og det svært innflytelsesrike departementet for internasjonal handel og industri (MITI). Denne gangen måtte altså MITI bite i gresset.

Kaos i Geneve?

På tross av den svært gledelige nyheten fra Japan, blir forhandlingene i Geneve svært vanskelige. Det har rådet det reneste kaos på formøtene til denne ukens forhandlingsrunde.

Konflikten har særlig to aspekter: U-landene forlanger penger og teknologi fra Vesten før de vil gi sitt bidrag til en reduksjon av klimagassutslippene. På den andre siden er flere land negative til å redusere utslippene i det hele tatt. USA er redd for høyere oljepriser og økonomisk depresjon. Og Saudi-Arabia er ikke overraskende svært skeptiske til noe som kan ramme landets oljeeksport.

Mange har fryktet at USA skulle lykkes i å skape en nokså kunstig allianse med flere u-land samt Sovjetunionen for å trenere prosessen fram til de virkelige klimaforhandlingene starter i Washington i februar.

Japans nye holdning kan imidlertid komme til å isolere USA fullstendig fra det gode selskap. Det kan også tenkes at Sovjetunionen lar seg presse til å gå med på en stabilisering av utslippene.

Ingen deklarasjon?

På grunn av den turbulente situasjonen, kommer forhandlingene om ministerdeklarasjonen om skal legges fram i Geneve neste onsdag til å fortsette nærmest fram til siste minutt. Skulle arbeidet mislykkes, er velger man kanskje å la være og vedta noen deklarasjon, framfor å vedta en tekst som pr. i dag ikke er bedre enn det som tidligere er blitt vedtatt i Nordwijk og Bergen – det vil si temmelig innholdsløst. I såfall tar man i stedet sikte på forhandlingsrunden i februar, der arbeidet med en klimakonvensjon skal starte.

Holland og Tyskland, som har to av de mest progressive forhandlingsdelegasjonene, mener at man parallelt med klimakonvensjonen bør starte forhandlingene om to forpliktende protokoller – en om CO₂-reduksjoner og en om beskyttelse av skog. Det siste reagerer Brasil kraftig mot, fordi de frykter en internasjonal kampanje mot landet.

Norges Naturvernforbund
Postboks 2113 Grünerløkka
0505 Oslo 5
Bankgiro: 1720.05.00717
Postgiro: 5 09 46 02
Ansv. red.: Gunnar Bolstad

Telefon: (02) 71 55 20
Telefax: (02) 71 56 40
Prod.: GPG Sats & Trykk as
Annonser: NMR. (02) 11 61 90
Prod.: GPG Sats & Trykk as.
Oslo

Hva er alternativet?

Forrige ukes aksjon på landets bensinstasjoner ga et utilsiktet innblikk i oljeselskapenes taktikk for å hindre innføringen av miljøavgifter på bensin. Ved å trenere en prisnedsettelse ønsker de å skremme politikerne fra å innføre avgiften.

Så langt er det tilsynelatende bare Per-Kristian Foss, finanspolitisk talsmann i Høyre, som har latt seg skremme. Han ønsker å halvere avgiftsforslaget som den avtroppende borgerlige regjeringen la fram. Det viser i så fall at Høyre hele tiden har sett på dette som en fiskal avgift, fordi en avgift på 30 øre literen ikke vil ha noen miljøeffekt – og da faller jo hele vitsen bort.

Derfor er det betryggende å se at Arbeiderpartiet og SV – etter litt forvirret nøling – nå ønsker å styrke det opprinnelige forslaget. Begge partiene ønsker å utvide avgiften til å gjelde andre CO₂-kilder, ikke minst plattformene i Nordsjøen. Og begge ønsker å se avgiftene i sammenheng med en satsing på kollektivtrafikk, selv om APs forslag foreløpig er noe ullent i formen.

Miljøvern er – om vi aldri så gjerne ønsker en revolusjon – de små skrittets politikk. Gjennom sitt avgiftsforslag har Gro Harlem Brundtland gjort plass til JJJ i sine høyhælte sko, og dersom Svein Konstali endelig kunne gjøre noe konstruktivt i miljøpolitikken, bør han råde Kjell Magne Bondevik til å sette seg under Gros høyre tånegl.

For klørne i AP-forslaget er ikke skarpere enn at også mellompartiene bør kunne støtte det. Og så lenge bærebjelken i den borgerlige regjeringens miljøpolitikk var den lenge varslede innføringen av miljøavgifter, skal det bli svært vanskelig for mellompartiene å vri seg unna.

Høyre, som tufter sin politikk på individets frihet, skal få store problemer med å utmeisle en alternativ strategi for å begrense bilbruken. Mener Foss at det skal etableres kjørekvoter for hver enkelt sjåfør? Skal det installeres fartsskrivere i folks privatbiler – med politikontroll en gang i året?

Norge skal stabilisere CO₂-utslippene på 1989-nivå innen år 2000. Det målet står fast. Politikernes oppgave blir å finne midlene for å nå målet. Det skal bli svært vanskelig å snakke om miljøpolitikk i neste valgkamp for de politiske partiene som går i mot å innføre miljøavgifter på neste års statsbudsjett, uansett hvilken argumentasjon man måtte ha.

Denne uka pågår den internasjonale klimakonferansen i Geneve. Norge er allerede i ferd med å bli akterutseilt, hva målsettinger angår. Ekstra pinlig blir det dersom vi ikke engang greier å nå målet. Ikke sant, Foss?

Gunnar Bolstad

Hensikten med miljøavgifter

Naturvernforbundet ønsker ingen øremerking av miljøavgiftene. Fagsjef Tore Killingland forklarer her hvorfor:

Hvis vi regner panteordninger som miljøavgifter, kan vi dele hensiktene med dem inn i følgende:

- stimulere til innlevering av miljøfarlig avfall ved pant (bruke kjemikalier og giftrest)

- finansiere retursystemer og avfallsbehandling

- finansiere kontrollsystemer og beredskapsordninger, for eksempel kjemikalietransport med bil

- påvirke forbruksmønsteret ved å gjøre miljøfarlige produkter og råstoffer dyrere slik at folk og produsenter velger de «snille», samt å gjøre en vare så dyr at forbruket dempes.

I dagens debatt om statsbudsjettet klager mange over at inntektene av miljøavgiftene ikke er øremerket. Undersøkelser viser at folk er villige til å betale mer skatt og avgifter dersom disse går til miljøtiltak.

Uberegnelige kostnader

Men det er meget vanskelig å beregne kostnadene av mange miljøproblemer. Hvor mye taper vi ved å utrydde jaktfalken med tungmetaller? Mens andre miljøproblemer har kostnaden ved å slutte å bruke en råvare eller et produkt. For klorplasten PVC er kostnaden liten fordi det finnes alternativer. PVC-eksemplet ovenfor er forøvrig også et eksempel på at man må avveie om det er mer hensiktsmessig å forby produktet, enn å etablere administrativt kostbare løsninger for en mangfoldig og uoversiktlig produktgruppe. For fossile brensel er det lite som skal til for å vri forbruket til fyring over på elektrisitet, mens det for drivstoff til biler må større avgifts- endringer til for å få folk til å endre adferd. Kostnadene av

drivhuseffekten er så store at enhver kostnad som demper CO₂-utslippene er såkalt lønnsomme.

Hva skal man så bruke inntektene fra miljøavgiftene til? Det er nok av prosjekter som NNV kunne tenke seg å bruke penger på for å stoppe drivhuseffekten, som forskning og utvikling av alternative energikilder og en kjempesatsing på kollektivtrafikken.

Vanskelig kobling

Men det er to grunner for at NNV ikke ønsker å koble inntekt med utgift, med unntak av panteordninger der øremerking er greit. Det er en enkel kjensgjerning at det er lettere å få gjennomslag for ett krav framfor to. Koblinger er alltid vanskelig å få til. Særlig her hvor krav nummer to, bruken av midlene, egentlig er en rekke alternativer: alle gode formål. En øremerking vil kunne begrense avgiftens størrelse på grunn av «avsetningsproblemer», fordi politikerne ikke liker å bestemme seg eller at de ikke har mot til satsninger til tross for at de har midlene.

Men den viktigste grunnen for at NNV ikke ønsker øremerking av miljøavgiftene er at disse skal være en del av det nye «økologiske» økonomiske system og følgelig komme opp i en størrelsesorden som virkelig synes i statens inntektsposter. Da må miljøavgiftene sees i sammenheng med annen beskatning og den totale bruk av disse midlene.

i Tore Killingland

Sykdom i ett av tre oppdrettsanlegg

Mer enn ett av tre fiskeoppdrettsanlegg er nå rammet av sykdom, viser en fersk oversikt fra Landbruksdepartementet. Bare siden april i år er det brutt ut sykdom i 187 anlegg.

RAGNHILD SVED

Samtidig blir villfisken i stadig flere vassdrag smittet av sykdom som rømt oppdrettsfisk bringer med seg. Til nå er furunkulose påvist i 23 vassdrag, mens det i sju vassdrag er mistanke om smitte. I ett vassdrag, Opo i Hordaland, er bakteriell yresyke (BKD) påvist, og det er mistanke om at sykdommen

også har rammet elva Figgjo i Rogaland. I Orkla i Sør-Trøndelag er det påvist yersiniose, også kalt rødmunnsyke.

Furunkulose

Furunkulosen har nå rammet oppdrettsanlegg fra Hardanger til og med Nordland. Smittsom lakseanemi (ILA) er hovedsakelig et problem i Hordaland, Sogn og Fjordane og Nord-

land, men sykdommen er også funnet i Finnmark.

Ved utgangen av september var 485 oppdrettsanlegg båndlagte på grunn av sykdom, 348 anlegg hadde smittsom lakseanemi, 76 bakteriell nyresyke og 23 gyrodactylus. Flere av anleggene er pålagt restriksjoner på grunn av både furunkulose og annen sykdom.

Unngå radioaktiv sopp

Radioaktiviteten i sopp er minst like høy i år som i fjor. Statens institutt for strålehygiene (SIS) advarer folk mot å spise bestemte sopparter fra nedfallsområdene etter Tsjernobyl.

ANDERS GJESVIK

Sopp er den største næringskilden til inntak av radioaktivitet i Norge. Nedfallet med radioaktivt cesium etter Tsjernobyl-ulykken rammet sentrale deler av Østlandet, grensetraktene i røndelag og Nordland. Sopp nær en spesielt stor evne til å samle opp cesiumet, og radioaktiviteten i sopp har økt etter Tsjernobyl.

I 1988 ble det målt rundt 200.000 bequerell i en kilo sopp i Valdres. Dette er to og halv gang den anbefalte maksimumsdosen for et helt år, som er satt til 80.000 bequerell. Men det er bred enighet blant forskerne om at det ikke finnes noen nedre grense for stråle-

skade. Enhver økning i stråledosen øker faren for kreft, fosterskader og genforandringer.

Utsatte sopparter

Årets målinger viser at radioaktiviteten i sopp er minst like høy i år som i fjor. Forsker Per Strand ved SIS sier at enkelte sopparter fra de utsatte områdene har en radioaktivitet på 10-30.000 bequerell per kilo.

– De mest radioaktive matsoppene er rimsopp, teglerød kremle og smørsopp. Disse soppene bør publikum i de utsatte områdene unngå å spise. De minst radioaktive matsoppene i nedfallsområdene er vårfagerhatt, ekte kantarell, rødskrubb og vanlig steinsopp, sier Strand.

Forvelle soppen

Strand anbefaler å forvelle soppen fra nedfallsområdene, og hive forvellingsvannet. Dette senker radioaktiviteten noe, mens nedfrysing ikke har noen virkning. Publikum kan få råd om sopp og radioaktivitet hos de kommunale næringsmiddelkontrollene, som også foretar målinger.

Strand anslår at det vil ta 20 år før radioaktiviteten i soppene er halvert. Sopp har mange celletræder under jorda, og et stort næringsopptak. Dette er en av grunnene til at soppene blir så radioaktive. Sopp har også en stor evne til å løse opp og beholde det radioaktive cesiumet.

Svensk/norsk avtale

Norge og Sverige har besluttet å inngå en intensjonsavtale om et samarbeid om spesialavfall. Det skal etableres et felles selskap som skal eie og drive et spesialavfallsanlegg. Anlegget vil kunne stå ferdig i 1994-95.

Avtalen innebærer gjensidig utveksling av avfallsmengder. Rana er nå mindre aktuelt som lokaliseringssted for et spesialavfallsanlegg.

Takk for støtten!

NORGIPS

Kleindienst

KONGSVINGER KOMMUNE

RÅDMANNEN

Tele

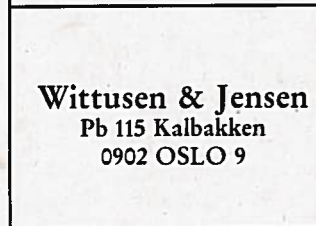
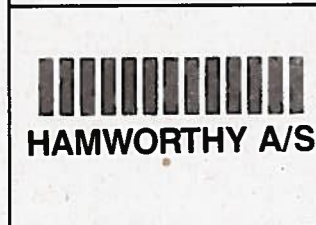
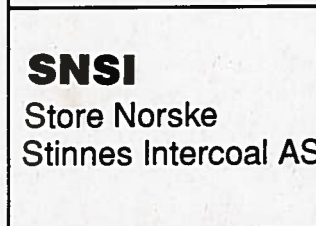
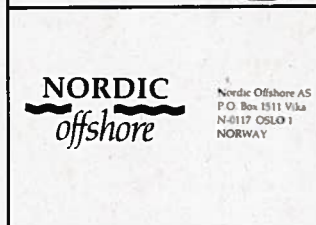
ODAL MEIERI
FELLESMEIERIET
2100 SKARNES

Helt siden 1888 i pakt med miljøet.
DEN NORSKE VETERINÆRFORENING

HORDALAND MILJØRENS AS
Helsestatistikk • Sluttavregning • Avrenning • Høytrykkavregning
Egen deponeringsplan

Takk for støtten!

Pariskommisjonen: Strid om miljøkrav

Norge må godta strengere internasjonale krav til klorutslipp fra treforedlingsindustrien, krever SV, Greenpeace og Naturvernforbundet.

RAGNHILD SVED

På sommerens møte i Pariskommisjonen reservert Norge seg mot skjerpede krav til utslipp fra treforedlingen. Kommisjonen setter grenser for havforurensning fra kilder på land, og vedtakene er bindende for medlemslandene. På møtet foreslo Spania at klorutslippene må halveres i forhold til det mål som er satt i Nordsjø-avtalen. Bare Norge, Frankrike og Portugal reservert seg mot vedtaket.

Forslaget ble reist over bordet, og vi hadde ikke kompetanse til å foreta en teknisk vurdering på sparket. Derfor reservert vi oss for å få mer tid til å vurdere det. Kravene skal ikke gjelde før etter 1995. Derfor har vi noe tid på oss, sier seksjonsleder Per Schive i Mil-

jøverndepartementet, som var norsk forhandlingsleder.

Nå skal Statens forurensningstilsyn vurdere om Pariskommisjonens krav kan oppfylles, slik at Norge kan trekke reservasjonen. Dette arbeidet er ennå ikke i gang. Det er heller ikke satt noen frist for når SFT skal være ferdig.

– Det ligger i kortene at dette må være klart innen neste sommer, når det blir nytt møte i Pariskommisjonen, sier seksjonssjef Per Åge Beck i SFT.

– Trekk reservasjonen

– Norge må trekke reservasjonen. Vi kan ikke framstille oss som best i «miljøklassen» og samtidig gå imot strengere utslippskrav, sier SVs Inger Dag Steen.

– Denne saken er et typisk eksempel på at Norge drar til internasjonale forhandlinger

uten mandat til å gå lenger enn det som allerede er vedtatt hjemme, sier Geir Wang-Andersen i Greenpeace.

Tore Killingland, fagsjef i Naturvernforbundet, sier at saken er nok et eksempel på at norsk industri kommer til å lide på verdensmarkedet som følge av treg behandling i norsk miljøforvaltning.

– Dette skyldes blant annet at den borgerlige regjeringen heller har gitt penger enn stillinger til SFT, slik at man kommer dårlig forberedt til internasjonale konferanser og blir hengende etter, sier han.

SFT peker på at det er sulfatfabrikker, som bare finnes i Norge og Sverige, som får problemene med å redusere utslippene. Norge har to sulfatfabrikker. Sverige har 15, men fant likevel ikke grunn til å reservere seg mot strengere krav.

Fortsatt klorpapir i staten

Avtroppende miljøvernminister Kristin Hille Valla vil ikke sette en sluttdato for bruk av klorbleket papir i det offentlige, til tross for at det nå finnes alternativer som også tåler lagring.

RAGNHILD SVED

– Det er ingen grunn til å utrede mer nå. I første rekke er det et spørsmål om vilje til å sette en sluttdato for all bruk av klorbleket papir i det offentlige, sier Inger Dag Steen. SV-

representant på Stortinget.

Hun spurte miljøvernministeren i Stortingets spørretime om når offentlige instanser blir pålagt å bruke miljøvennlig papir. Hille Valla svarte med å vise til Riksarkivarens krav om dokumenter som skal lagres må være trefrie og klorblekede, fordi det gir best lagringsevne. Men når det gjelder papir som ikke skal lagres, bør man allerede nå gå over til miljøvennlig papir, sa hun, men lovet ikke at dette blir et pålegg.

– Vi er kommet godt i gang med bruk av miljøvennlig papir

i det offentlige, men fortsatt bruker vi langt mer klorbleket papir enn nødvendig, sa Hille Valla.

I spørretimen sa statsråden at hun kjenner til at det her i landet produseres en ny papirkvalitet som er trefri og ubleket, og det kan være aktuelt å bruke dette papiret dersom det har tilfredsstillende lagringsevne. Det hun tilsynelatende ikke vet, er at samme fabrikk, også produserer trefritt og helbleket papir – uten klor – som kan tilfredstille Riksarkivarens krav.

Pressestøtte for returpapir

Avfallsminimeringsutvalget foreslår å knytte pressestøtten til bruk av returpapirbasert avisapapir.

– Tiltaket kan løse avsetningsproblemet for norsk avisapapir, sier overingeniør Geir Wigdel i SFT.

ANDERS GJESVIK

Avfallsminimeringsutvalget foreslår å kreve at avisene trykker på papir som inneholder returpapir. Utvalget går inn for at bruk av returpapir stilles som betingelse for fortsatt pressestøtte. Et slikt krav blir stilt i California. I utlandet brukes returpapirbasert avisapapir i stor utstrekning, men i Norge bruker ikke avisene returpapir i det hele tatt. Med tiltaket vil utvalget presse produsentene av avisapapir til å ta i bruk returpapir i produksjonen. Overingeniør Geir Wigdel i Statens forurensningstilsyn sier at dette tiltaket er det mest effektive i rapporten.

Norge bruker 170.000 tonn avisapapir i året. Med 30 prosent innblanding av returpapir ville dette gi avsetning for 60.000 tonn innsamlede aviser. Hvis Norge i tillegg eksporterte dette papiret, ville vi få avsetning for alt innsamlet avisapapir. Sverige eksporterer avisapapir med slik innblanding til det samme markedet som Norge,

uten at det har slått negativt ut på markedandelen. En innblanding på 30 prosent er så lav at den ikke forutsetter avsverving av returpapiret. Mange utenlandske papirfabrikker bruker en langt høyere innblandingsprosent.

Flere tiltak

Avfallsminimeringsutvalget foreslår flere tiltak for å øke gjenvinningen av papir. De vil at bruk av returpapir knyttes til konsesjonen for nye papirfabrikker og at gebyrer og avgifter skal brukes til å oppmuntre sortering. I tillegg må det offentlige øke bruket av resirkulert papir.

Ett av tiltakene fra den ennå ikke offentliggjorte rapporten er å stille krav til bruk av returpapir når det gis konsesjon til nye papirfabrikker. Utvalget peker på at norsk treforedlingsindustri står foran store investeringer i de nærmeste årene, og at bruk av returpapirfiber vil øke ressursgrunnlaget for industrien. Utvalget vil også at papiret skal gjenvinnes som papirprodukt, og ikke brukes som energi i forbrenning.

Sløve myndigheter

I rapporten kommer utvalget med sterk kritikk av myndighetene, som bruker lite returpapirbaserte produkter. Utvalget mener at det offentlige må legge om for å bli troverdige.

Utvalget foreslår å bevilge penger til at frivillige organisasjoner skal skape forbrukerpress gjennom holdningsskape informasjon. Målet er å øke etterspørselen etter returpapirbaserte produkter.

Utvalget vil pålegge kommunene å innføre differensierte gebyrer. Den som leverer sortert avfall skal slippe med betydelig lavere gebyrer. Utvalget vil også pålegge en generell avfallsavgift til staten for alt avfall som leveres usortert til fyllplass eller forbrenningsanlegg. Avgiften er forventet å bringe inn flere hundre millioner kroner. Pengene er forutsatt brukt til gjenvinningstiltak og transportstøtteordninger. I rapporten blir det foreslått å gi tilskudd til transport av sortert returpapir fra utkantsdistrikterne. Uten denne støtten vil dette papiret bli dyrere enn importert returpapir.

Nytt «arkivpapir» på markedet

Hunfos Fabrikker har denne måneden presentert et ny papirkvalitet som er trefritt, bleket uten klor og tåler lang tids lagring. – Dette papiret bør tilfredstille Riksarkivarens krav, sier Hans Fleischer, utviklingssjef ved Hunfos.

Det nye papiret tilfredstiller det som internasjonalt er foreslått som minstekrav til papir som skal lagres. Viktige punkter her er aldringsbestandighet og styrke.

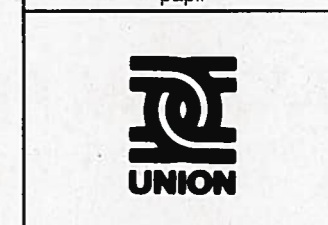
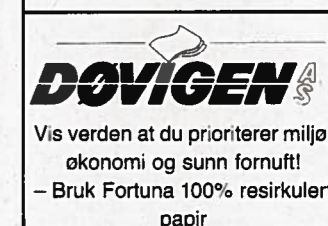
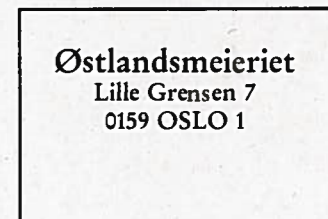
– Dette er en utstrakt hånd fra industrien, og vi har fått

god respons fra miljøvernorganisasjoner. SFT og Miljøverndepartementet. Papiret blir noe dyrere, fordi det er billigere å bleke med klor. Men fordi dette papiret kan brukes til alle formål, behøver ikke totalkostnadene bli høyere enn når man

kjøper inn mange ulike papirtyper, sier Hans Fleischer.

I dag er den nye papirtypen 10 prosent dyrere enn annet papir, men ifølge Fleischer håper Hunfos snart å få prisen ned til fem prosent over normal pris.

Takk for støtten!

Takk for støtten!

TROMS KRAFTFORSYNING

— weishaupt —

olje- og gassbrennere

Ingeniørfirma

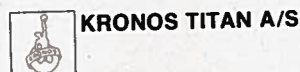
Paul Schwartz A/S

OSLO

Tlf.: 02-696410

BILREKVISITA

KRONOS TITAN A/S

FREDRIKSTAD

NORGES HYPOTEKINSTITUTT

CUNRAD MOHRS VEG. 29
POSTBOKS 38 - 5032 MINDE - BERGEN
TEL. 05 28 32 25 - TELEFAX 05 28 71 40

Norske Skog

Mercedes og BMW ut av Frankrike?

En klassisk tysk-fransk strid har oppstått etter at franske myndigheter – av miljøhensyn – vurderer å nekte import av tyske prestisjebiler.

KNUT ARE TVEDT

Det har vakt bestyrrelse i Tyskland at de kanskje må stoppe eksporten av sine kanskje mest kjente produkter overhodet – prestisjebilene Mercedes og BMW.

Det er den franske miljøvernministeren, Brice Lalonde, som har lansert forslaget. Mange vil huske Lalonde som en opprørsk, alternativt presidentkandidat for Økologistene i 1981. Han har også en bakgrunn som leder av miljøorganisasjonen Friends of the Earth, men hoppet siden av den alternative karusellen og har vært med i den franske regjeringen siden 1988.

Konkret innebærer Lalondes

forslag at Frankrike ikke skal importere biler med en toppfart på 250 km/t, som er akkurat den normen Mercedes og BMW har blitt enige om. Årsaken er naturlig nok de klassiske argumenter mot bilkjøring: Avgasser, luftforurensning og drivhuseffekt. Tyskerne har på sin side registrert at de franske toppmodellene fra Citroen, Peugeot og Renault har en toppfart på ca. 235 km/t, og beskylder franskmennene for manglende logikk. I tillegg tanker 67% av alle tyskere blyfritt, mens bare 12% av franske bilister gjør det samme.

Lavere fartsgrenser

I et intervju med Der Spiegel sier Brice Lalonde at han ikke er spesielt imponert av tysk

miljøpolitikk når det gjelder bilkjøring. For det første er avgiftsfritaket på blyfri bensin større i Frankrike. Det viktigste er likevel at man i Tyskland har fri fart på motorveiene, samtidig som en tredjedel av bilene kan kjøre forttere enn 180 km/t. I Frankrike er toppfarten på motorveiene 130 km/t, og etter Irak-krisen er det blitt satt en midlertidig toppfart på 110 km/t.

Lalonde mener det er naturlig å diskutere bil og miljø i forbindelse med overgangen til EFs indre marked. Men uansett vil det neppe bli slutt på franskregistrerte Mercedes og BMW – det ønsket er nok større i den franske bilindustrien enn blant miljøvernere.

TGV i 350 km/t

Frankrike utvikler nå den tredje generasjonen av høyhastighetstoget TGV. For å kunne konkurrere med flyet på strekninger opp til tusen kilometer, økes topphastigheten fra 300 til 350 kilometer i timen.

Vognene bygges av aluminium og plastkomponenter, sannsynligvis i to etasjer for å kunne ta 40 prosent flere passasjerer. De blir også tettere for å unngå

at passasjerene plages av kraftige trykkendringer når toget kjører gjennom tunneller.

Den nye togtypen vil kunne bli konkurransedyktig med fly-

et på eksempelvis strekningen København-Paris.

Teknisk Utblikk 8/90

NAF TAR MILJØET PÅ ALVOR!

NAF arbeider kontinuerlig for å bygge opp holdninger hos alle veifarende, slik at forurensningen kan reduseres. Vi har utarbeidet et bilpolitisk program som tar utgangspunkt i dagens virkelighet og belyser alle sider ved bil og bilbruk i samfunnet. Gjør deg kjent med NAFs holdninger til bil og miljø. Ring (02) 34 14 00, eller skriv og be om «NAF bilpolitisk program».

NORGES AUTOMOBIL-FORBUND

Postboks 494 Sentrum, 0105 Oslo 1. Tlf. (02) 34 14 00

BILPOLITISK PROGRAM

Lagt fram på
NAF Representantskapsmøte 20.-21. april 1990

TEMA

Frankrike satser: Hvitbok for miljøet

Frankrike presenterte nylig en hvitbok for miljøet som skal bringe landet på linje med Europas grønneste nasjoner. Hvitboka setter mange mål, men sier lite om hvordan de skal gjennomføres.

ANDERS GJESVIK

I hvitboka blir det innrømmet at Frankrike ligger 15 år bak utviklingen til sine mest miljøbevisste naboland. Miljøvernminister Brice Lalonde presenterte dokumentet i den første omfattende miljødebatt som er holdt i den franske nasjonalfor- ningen, skriver New Scientist. I følge hvitboka skal luftforurensningen reduseres med en tredjedel i løpet av 5-10 år. Reduksjonen skal bringer inn 70 milliarder kroner i statskassa i form av forurensningsskatt. Dobbelt så mye forurenset

vann skal renses, i dag har Frankrike nær Europa-rekord i vannforurensning. Det er ikke fastsatt når tiltakene skal lof- festes. Hvitboka går inn for at EF skal fase ut KFK i løpet av 10 år.

Dårlig administrasjon

I følge hvitboka skal den statlige innsatsen mot forurensning dobles i løpet av 10 år, til 220 milliarder kroner. Miljøvern- departementet har hittil vært det svakeste departementet i regjeringen, og har bare disponert 0.06 prosent av stasbud- sjettet. Den lille staben har sortert under Arbeidsdeparte-

mentet, og Lalonde er nylig forfremmet fra statssekretær til minister. Miljøverndeparte- mentet skal nå bli et fullverdig departement. Hvitboka legger fram planer for en omfat- tende administrasjon for miljø- saker. Men disse planene ble nedstemt av de øvrige ministre- ne, som frykter å miste makt ved et for sterkt miljøvern- departement. En talsmann for De grønne sier at Hvitboka er et stort skritt framover, men at mangelen på en administrasjon gjør at man «lager en fantastisk bil som ikke har noen motor».

Notiser

Regnskogen i Amazonas er truet av at et stort antall konser- vative kandidater er valgt til å representere området i parla- ntet. De konservative re- presentantene går inn for nær- ringsvirksomhet i stor skala i den sårbare regnskogen.

Regnskogen i Amazonas i Brasil er fordelt på ni distrik- ter. De utbyggingsvennlige konservative kandidatene fikk flertall i de fleste av distrikte- ne. Disse kandidatene støtter seg på de store landeierne, som ønsker størst mulig utbygging av regnskogen. Under valg- kampen delte de konservative kandidatene ut motorsager til nybyggerne.

Svensk møbelindustri og mø- belhandlere skal stoppe impor- ten av tropiske treslag. Beslut- ningen trer i kraft når lagrene er utsolgt. Svenske arkitekter har også sluttet seg til avtalen.

skriver Dagens Nyheter.

Unntaket er trevirke som be- vislig kommer fra bærekraftig skogbruk i regnskogsbeltet. Men fordi slikt skogbruk bare utgjør noen få prosent, er Sve- riges import av tropisk tømmer i praksis stoppet.

Beslutningen kommer etter massivt press fra Verdens Na- turfond (WWF) og Friends of the Earth.

KFK-drivgassene i legemidler er på vei ut. Legemidler har vært unntatt fra SFTs hand- lingsplan for reduksjon av KFK, men direktør Ola West- bye i Statens Legemiddelkon- troll regner med at stoffene er på vei ut i løpet av kort tid.

KFK i legemidler har stått for en prosent av det norske forbruket. Stoffene har særlig vært benyttet som drivgasser, for eksempel i astmamedisin. – Norge deltar i et nordisk

handlingsprogram, noe som har ført til at en rekke produ- senter har endret produktene sine allerede, forteller West- bye.

Naturvernforbundet Horda- land (NVH) har anmeldt be- driften Spesialtransport A/S for brudd på forurensingslo- ven.

Ifølge NVH har bedriften gjennom flere år sluppet ut olje til det offentlige kloaknettet. Bedriften har kjørt såkalt sku- tebunnsvann inn i en oljeavs- killer og deretter ut i kloakken, noe som ifølge NVH fører til skader på kloakkrenseanlegget til Bergen kommune.

Spesialtransport A/S har konsesjon for innsamling av spesialavfall. – Et firma som har slik konsesjon bør være sitt ansvar spesielt bevisst, mener Naturvernforbundet i Horda- land.

Takk for støtten!

Bio-tex

scannerhuset as

HELSE har sammenheng med MILJØ

Norges Apotekerforening
Postboks 5070 Majorstua
0301 OSLO 3
Tlf. (02) 69 60 40

HAFSLUND METALL
Sarpsborg
Metaller for verdens- markedet – valuta- inntekter for Norge

Stortingsgaten 16, 0161 Oslo 1
Telefon (02) 41 12 51
FILMTIDSSKRIFT

VI KAN Vi gjør det vi kan og vi kan det vi gjør.
ING. OG AUT. FORLEGGGERFIRMA
L. AAMODT'S EFTF. A/S
ST. OLAVSGATE 4, TLF. (02) 20 36 24

HELLIK TEIGEN A/S
Jern og metallforretning
PB 2, 3301 Hokksund, Tlf. (03) 75 36 22
Kjøp og salg av jern og metaller, samt brukt materiell etc.

TITANIA A/S
4380 Hauge, i Dalane

Takk for støtten!

JUL KARLSEN A/S
Strømsvn. 346, 1081 Oslo 10. Tlf. (02) 30 75 55

NORSK JERN HOLDING AS
- fra statlige millionsubsidier til lønnsom drift!

Triumph
INTERNATIONAL

Truet markagrense

Nannestad kommune vurderer å flytte grensa til Osloomarka for å få nye utbyggingsarealer, hvis det blir utbygd en hovedflyplass på Gardermoen. Men en av grunnene til å velge Gardermoen, var at plasseringen ikke berørte markagrensa.

ANDERS GJESVIK

En utbygging av hovedflyplass på Gardermoen kan føre til at store deler av Nannestad kommune blir støysoner rundt flyplassen med generende flystøy. Det betyr at kommunen mister planlagte utbyggingsarealer. Høringsfristen for «Rikspolitiske retningslinjer for planleggingen av hovedflyplass på Gardermoen» gikk nettopp ut. I en høringsuttalelse sier Nannestad kommune at omfattende støysoner rundt hovedflyplassen vil føre til at kommunen må vurdere markagrensa. Teknisk sjef Ingolf Skaldebø i Nannestad kommune sier at det kan bli eneste mulighet for å opprettholde bosetningen.

- Vi kjenner ikke detaljene.

men mye tyder på at områder vi har regulert til utbygging kan ligge i støysonen. Da er den eneste muligheten vi har til å finne nye utbyggingsarealer å justere markagrensa øst i kommunen, sier Skaldebø.

Kommunen kan foreslå flytting av markagrensa, men en grenseflytting må godkjennes av fylkesmannen. Hvis han har innsigelser, går saken videre til Miljøverndepartementet.

Paradoks

Overingeniør Alice Gaustad i Luftfartsverket sier at en av fordelene med å flytte flytrafikk fra Fornebu til Gardermoen, er at langt færre mennesker vil bli berørt av flystøyen. På Fornebu bor over 100.000 mennesker innenfor støysonen, anslagene viser at

bare 2600-3000 mennesker vil bo innenfor en støysonen ved en hovedflyplass på Gardermoen. Myndighetene kan båndlegge støysonene rundt flyplassen, for å prøve å hindre tilflytting i utbyggingsperioden. Men Gaustad er overrasket over at Nannestad kommune vil flytte markagrensa ved utbygging av en hovedflyplass på Gardermoen.

- I arbeidet med å finne et egnet område for hovedflyplass, har vi fra høyt politisk hold hørt at markagrensa er hellig. Derfor var for eksempel Kjekstadmarka uaktuell. Da blir det paradoksalt om Nannestad kommune får lov til å flytte markagrensa i forbindelse med en hovedflyplass på Gardermoen, sier Gaustad.

- Nødretten må fjernes

Viltlovens bestemmelser om nødrett må fjernes for ulv. Dette er et samstemt krav fra Direktoratet for naturforvaltning og miljøbevegelsen. Miljøvernminister Kristin Hille Valla har tidligere forkastet forslaget. Nå er spørsmålet om en ny regjering vil vise større vilje til å redde den skandinaviske ulvestammen, som er på randen av utryddelse.

RAGNHILD SVED

Frifinnelsen i Valdres herredsrett av sauebonden som skjøt en ulv og påberopte seg nødverge, har ytterligere aktualisert spørsmålet om å fjerne nødretten for ulv, slik Sverige allerede har gjort.

- Norge har ikke det lovverket som må til for å gi ulven den beskyttelse den må ha, i forhold til Bernkonvensjonen og bestandens status, sier Peter Johan Schei, direktør i DN.

Schei sier at direktoratet nå vil foreslå en endring av nødrettsbestemmelsene. Uten en slik endring er det ikke mulig

for Norge å følge de forpliktelsene vi har overfor ulven, mener han.

Det er nå klart at Valdresdommen ikke blir anket til Høyesterett. Statsadvokat Vidar Helgeim sier at Høyesteretts kjennelse i den forrige ulvedrapssaken i Nord-Østerdal i fjor burde være et klart signal til de politiske myndigheter om at dagens lovverk ikke er godt nok. Han mener det må være opp til DN og Miljøverndepartementet å lage lover og regler som hindrer omdiskuterte rettsavgjørelser, som dommen i Valdres herredsrett.

Men miljøvernminister Kristin Hille Valla har ikke sett noe

behov for å endre loven. I mai sa hun i Stortinget at det ikke er aktuelt å utelukke ulven fra nødrettsbestemmelsen. Begrunnelsen var at «en slik endring vil skape økt utrygghet for husdyrnæringen i våre utkantstrøk».

Flere ulver er skutt i Norge etter at den ble totalfredet, uten at noen er blitt straffet for det, med ulike regjeringer ved makten. Og det er uvisst om en ny miljøstatsråd vil ta initiativ for å sikre det truede rovdyret. Men dårligere beskyttelse enn med en Senterparti-politiker på toppen i Miljøverndepartementet vil ulven neppe få.

Ny rapport: Brukatastrofe i Østersjøen

De planlagte bruene over Storebælt og Øresund kan føre til en økologisk katastrofe i Østersjøen. Brua fra Fyn til Sjælland over Storebælt kan gi en reduksjon i saltvannstilstrømmingen på 5-10 prosent, ifølge dr. Peter Touborg ved ense universitet.

Av GUNNAR BOLSTAD

Brua over Storebælt er allerede under bygging. De offisielle beregningene som har ligget til grunn har kalkulert med en reduksjon i saltvannstilstrømmingen på 0,2 prosent.

Torskebestanden

- Vi har hele tiden advart mot beregningene som vi har vurdert som urealistiske. En reduksjon på 5-10 prosent vil slå ut hele torskebestanden i Østersjøen, sier biolog P-O. Larsson ved Havsfiskelaboratoriet i Lysekil til Dagens Nyheter.

En bombe

Påstandene fra Peter Touborg, som underviser i avansert relativitetsteori, har slått ned som en bombe både i Danmark og Sverige. Sveriges meteorologiske og hydrologiske institutt (SMHI), som har gjort de offisielle beregningene på svensk side, tar kraftig til motmæle mot Touborg, og mener at hans tall bare bygger på en begrenset del av sundet. Men statsoceanograf Johnny Nilsson ved SMHI innrømmer overfor Dagens Nyheter at deres beregninger bygger på forenklinger.

- Men skulle vi tatt hensyn til alle variabler, ville det blitt

en helt uløselig modell, sier Nilsson.

I Danmark har Touborgs beregninger skapt sterk uro i det politiske miljøet. Sosialdemokratene har gjort det klart at de bare godtar brua over Storebælt dersom den ikke får noen miljøkonsekvenser i Østersjøen.

Dersom Touborgs beregninger for Storebælt er riktige, er det all grunn til å tro at de også vil gjelde for Øresundsforbindelsen. Det svenske miljøverndepartementet tar rapporten uhyre alvorlig, sier departementsråd Erik Carsten Carlberg.

Takk for støtten!

Miljøvennlig produksjon
Arbeidsmiljøprisen '89

Prisvinner i London for Miljøvennlig produkt

OLJEINDUSTRIENS
LANDSFORENING

Produsenter av
silisiumkarbid
SIKA
SIKA
NORITON
Morten A/S
LILLESAND
Arendal Smelteverk a.s.
EYDEHAVN

DYNO

LEIV VIDAR
PULSEMARKET

**CARL
EMIL**
Carl Emil A/S
Søren Bulls vei 2
Postboks 110 Furuset
1001 Oslo 10
Telefon (02) 30 15 30
Telefax (02) 30 87 88

MITSUBISHI
MOTORS

 Norwegian Contractors og **Outokumpu**
An Aker Company NORGE A/S
bygger

Sentralt spesialavfallsanlegg på Hjerkin

Miljøanlegget vil behandle 30.000 tonn avfall pr. år.

Miljøanlegget baseres på velprøvd teknologi som tilfredstiller de strengeste krav til rensing og funksjonssikker drift.

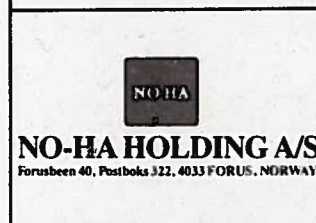
Miljøkonsekvenser og miljøtiltak utredes av landets fremste ekspertise på området.

Restproduktene lagres i tørre gruver 600 meter under bakkenivå.

Miljøanlegget vil drives lønnsomt, hvilket er den beste garanti for en sikker og miljømessig forsvarlig drift.

Anlegget vil stå ferdig årskiftet 93/94, forutsatt at myndighetene foretar et foreløpig lokaliseringsvedtak i høst.

Takk for støtten!

På oppdrag fra Aksjon Nærmiljø og Trafikk (ANT) har sivilingeniør Gunnar Sander laget et forslag til miljøavgifter på veitrafikk. Sanders rapport tar utgangspunkt i at samfunnet i dag subsidierer miljølempene fra veitrafikken, og kommer med forslag som vil føre til at bilistene gjør opp for seg.
«Miljøavgifter på veitrafikk» er på 60 sider, koster 50 kroner og kan bestilles fra: Aksjon Nærmiljø og trafikk, postboks 2035 Grünerløkka, 0505 Oslo 5.

Nye toner fra IEA: Møller i medvind

Vindmøller kan stå for 30 prosent av dansk energiforsyning innen år 2010. Innenfor hele EF-området kan vindkraft dekke 12 prosent av energibehovet i løpet av noen få ti-år, ifølge det internasjonale energibyrådet IEA.

GUNNAR BOLSTAD

Ifølge Dagens Nyheter ble IEA-rapporten lagt fram på en internasjonal energikonferanse i regi av EF i Madrid nylig.

Samtidig kommer det nye økonomiske kalkyler som viser at vindkraften er i ferd med å bli ytterst konkurransedyktig med andre energiformer. Det amerikanske kraftselskapet Pacific Gas and Electric hevder at vindgenerert elektrisitet allerede i dag kan produseres for 28 øre pr. kilowatttime. Svenske og danske energimyndigheter angir i dag kostnadene til et sted mellom 34 og 38 øre pr. kWh.

- Dersom prisen på vind-

kraft kryper under 30 øre pr. kWh, vil denne fornybare energiformen også kunne konkurrere på det norske markedet. Men lokalt er den for lengst konkurransedyktig også i Norge, for eksempel på øyene langs kysten, sier fagsjef Tore Killingland i Naturvernforbundet.

Ambisiøse mål

Det er den amerikanske delstaten California som leder an i vindkraftutbyggingen, men flere europeiske land har ambisiøse mål. 80 prosent av dagens vindkraft produseres i California. Etter at utbyggingstakten var laber mot slutten av 80-tallet, økte plutselig utbyggingen

i 1989 til nye 135 megawatt. Dette dekker imidlertid ikke mer enn 0,1 prosent av elektrisitetsbehovet i USA. Det amerikanske energidepartementet mener likevel at denne andelen kan øke til to prosent over de neste ti årene.

Danmark står for 17 prosent av verdens vindkraftproduksjon, med 254 MW i dag, noe som skal økes med ytterligere 100 MW innen år 2000. Resten av vindkraftproduksjonen er stort sett spredt i Nederland, Spania, Storbritannia og Tyskland. Særlig Nederland har ambisiøse mål: Innen år 2000 skal nederlandsk kraftforsyning levere 1000 MW elektrisitet fra vindmøller.

Folkeavstemning: Sveits sier nei til atomkraft

På tross av voldsom innsats fra atomkraftindustrien ble det klart nei ved den sveitsiske folkeavstemningen om fortsatt drift av landets atomkraftverk.

KNUT ARE TVEDT

Som det femte landet i Europa sa Sveits farvel til atomkraften ved folkeavstemningen 23. september. Tidligere har Polen, Italia, Østerrike og Sverige gjort det samme. Prinsippavgjørelsen går ut på å stoppe planlegging og utbygging av nye verk for ti år framover. Avgjørelsen om å nedlegge de allerede eksisterende verkene ble imidlertid skutt ut i det blå.

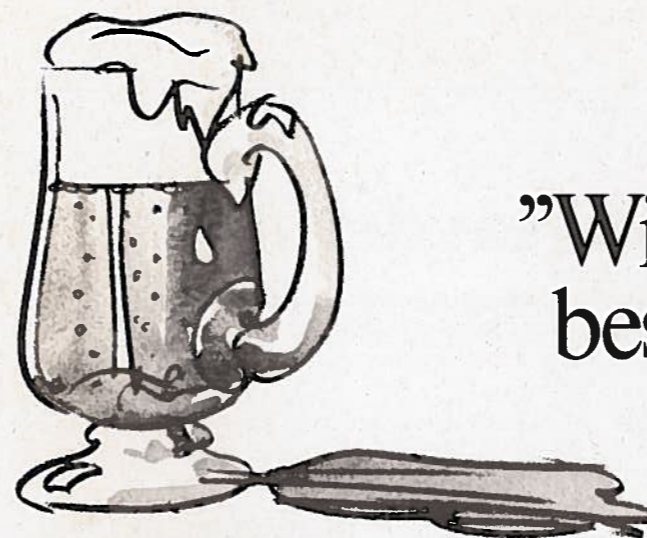
Stort energioverskudd

Sveits har idag fem atomkraftverk. I tillegg har landet naturlige forutsetninger for vann-

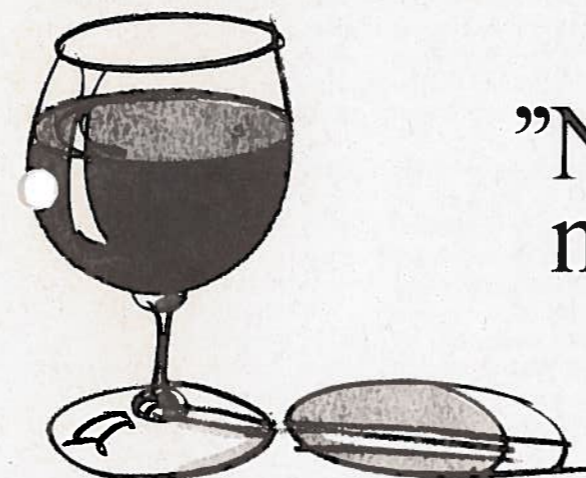
kraft, og landet er i dag Europas største eksportør av elektrisk kraft. Mer enn 10 TWh ble eksportert i 1988. Atomkraften utgjør om lag 40% av det totale strømforbruket i Sveits. Spare- og økonomiserings tiltak vil imidlertid kunne redusere forbruket med det dobbelte av det atomkraften i dag utgjør: Rene enøk-tiltak utgjør ca. 30%, ytterligere 10% vinnes ved gjenvinning av elektrisitet til oppvarming med varmepumper. 20% er potensialet ved utbygging av alternative energikilder som solenergi, vindkraft og biogass, og endelig kan redusert eksport utgjøre 20%.

Dårlig økonomi

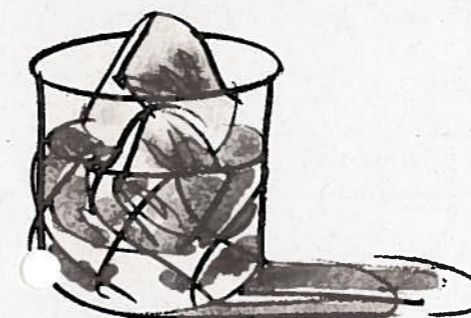
Atomkraftindustrien har stilt spørsmålsteget ved riktigheten av tallene ovenfor, som er utarbeidet av en ekspertgruppe nedsatt av regjeringen. I tillegg mener atomlobbyen at utviklingen av de eksisterende verkene ikke til skje på i alle fall 40 år. På den annen side er atomkraften i ferd med å prise seg ut av markedet. Uavhengig av folkeavstemningen er flere prosjekter blitt droppet på grunn av lokal motstand og dårlig økonomi. Et nytt verk vil levere strøm til en pris som ligger fire ganger høyere enn det som i dag betales for elektrisiteten i Sveits.

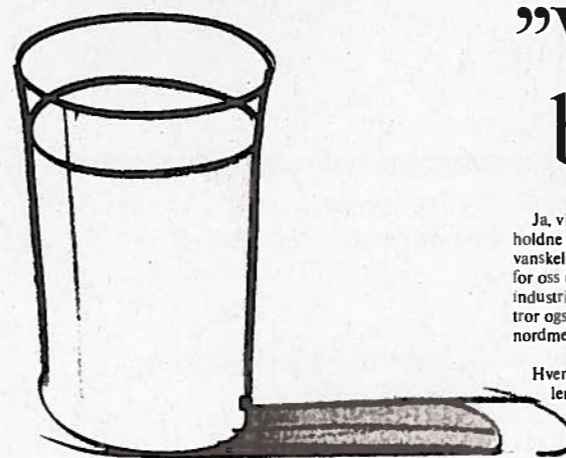
”Wir machen das beste Bier der Welt.”

”Nous produisons le meilleur vin du monde.”

”We make the best Scotch in the world.”

”Vi lager verdens beste melk.”

Ja, vi innrømmer gjerne at vår uforbeholdne hyllest til den norske melken er vanskelig å bevise. Kanskje umulig. Men for oss 6.600 som arbeider i norsk meieriindustri, finnes det ikke fnugg av tvil! Vi tror også at svært mange melkedrikkende nordmenn vil si det samme.

Hvem har ikke vært i utlandet og lengtet hjem til et glass kald, norsk melk...?

Ikke et vondt ord om det norske ølet. Som vi alle vet, - det er i verdensklasse, det også. Men visste du at Ola Nordmann

mange steder er like anerkjent som melkeprodukt, som svenskene er kjent for sin tennis? Som Sveits for sine banker?

For vi er faktisk blant verdens beste innen moderne meieriindustri. Ikke fordi det norske gresset er så mye grønnere. Hovedårsaken er at de norske meieriene i en årrekke har satsbet sterkt på avansert meieriproduksjon, og på et bredt utvalg meieriprodukter.

Resultatet kjenner du, - den gode smaken.

Nå trodde du kanskje denne annon- sen også er laget til ære for sterkere drikker enn melk...? Tvert i mot. Neste

gang du er i utlandet, ber vi deg ganske enkelt huske at vi her hjemme på berget faktisk er blant verdens beste i ett og annet, vi også.

Kjenner vi deg rett, skal du ikke være så lenge borte før du husker hva vi lager bedre enn de fleste. Hjemme i Norge.

NORSKE MEIERIER
Vi lager 195 dagligvarer av verdens beste melk.

Er du interessert i mer informasjon om norsk meieriindustri, eller i å uttrykke din mening, - skriv til Norske Meierier Informasjonsutvalget, Postboks 9631, Lierland, 0114 Oslo 1

Vil på offensiven: NSB styrker planleggingsavdelingen

– NSB har ikke hatt kompetanse eller kapasitet til å drive skikkelig planleggingsvirksomhet. Dette skal vi gjøre noe med, og akter å skape en ny og bedre planleggingsavdeling innenfor de midlene vi har, sier informasjonssjef Reidar Skaug Høymork i NSB.

Av GUNNAR BOLSTAD

NSBs nye planavdeling kommer som et svar på en utstrakt bekymring blant jernbanevennlige politikere. Mens Veidirektoratet og fylkesveikontorene har skuffen fulle av planer, mangler NSB evnen til å planlegge så offensivt at man er i stand til å ta i mot bevilgede midler man ikke på forhånd var sikker på å få.

– I dag er planressursene våre spredt omkring i systemet. Vi ønsker å samle kompetente folk i en slagkraftig planavdeling. I det siste har vi vært flinke til å drive med prosjektplanlegging, som for eksempel Hurum, Gardermoen og OL, men vi har ikke hatt kapasitet til å drive med infrastrukturplanlegging, sier Høymork.

Avspist med smuler

– NSB har vært avspist med smuler så lenge at de er blitt vant til det. Vi må huske at den

siste nye jernbanestrekningen i Norge ble åpnet i 1962, for nesten 30 år siden. Siden har NSB vendt seg til å tenke smått, sier Inge Myrvoll, som sitter i Stortingets samferdselskomite for SV. Men han mener politikerne må ta hovedansvaret for dette:

– I fjor snakket man jo endog om å kutte investeringsbudsjettet med 150 millioner kroner. Derfor er det også vår oppgave å gi signaler til NSB om å tenke stort. Det er lett for politikerne å gjemme seg bak en påstått mangel på muligheter. Til syvende og sist er det en politisk prioritering hvordan vi ønsker at folk skal transporteres.

– Planene om høyhastighets-tog er et første tegn på at denne utviklingen snur, sier Myrvoll, som mener at NSB bør forsere dobbeltsporet gjennom Østfold og Finsetunnelen.

Kald vurdering

– Veikontorene er gode til å

planlegge. De har fått et system for å kunne måle hva man får igjen for sine investeringer. NSB-prosjektene er ikke konkrete nok når det gjelder forholdet mellom investeringer og trafikkmessig utbytte, sier stortingsrepresentant Tore Haugen fra Høyre, som tidligere har vært styreformann i NSB.

– Vi må få en kald vurdering av planene. Det har vært en tendens til å se på jernbane som et mål i seg selv. Hva den faktisk betyr har ikke vært like dominerende, mener Haugen. Han mener det er viktig at NSB nå brekker sitt høyhastighetsopplegg ned til mindre og konkrete bestanddeler.

– Og hovedspørsmålet må være hvordan vi gjør NSB til en bedre transportbedrift, sier Haugen.

Sissel Rønbeck (AP) ønsker en generell styrking av planleggingsarbeidet innenfor kollektivsektoren, ved siden av en

bedre samordning – gjerne gjennom et nytt trafikkdirektorat.

Høyhastighetsnett

NSB arbeider nå på spreng med å konkretisere planene om et høyhastighetsnett i Norge, og tar sikte på å legge fram planene i løpet av 1991.

– Togene skal holde ha en topphastighet på mellom 160 og 200 kilometer, sier Høymork, som i første omgang ønsker å konsentrere innsatsen om noen få linjer.

– Den største faren er at vi ikke konsentrerer innsatsen, men klatter høyhastighetsstrekningene ut på ulike linjer. Vi må investere der vi får mest igjen, og det kan se ut som aksene Kornsjø-Oslo-Gardermoen-Lillehammer er mest aktuell i første omgang. Men av erfaring vet vi at det blir «haraball» når det blir snakk om samferdsel og distriktspolitikk, sier informasjonssjefen i NSB.

Navn/bedrift: _____

Adresse: _____

Postnr./sted: _____

JA, jeg vil abonnere på N&M Bulletin

Naturvernforbundets nyhetsbrev N&M Bulletin kommer annenhver uke. Abonnement gjelder for ett år.

Jeg vil abonnere på _____ eksemplar(er) av hvert nummer.

Abonnementstype (sett kryss):

- Institusjoner/bedrifter kr. 250,-
- Privatpersoner (ikke-medlemmer) kr. 150,-
- Privatpersoner (medlemmer) kr. 120,-
- TILBUD! 2 måneder GRATIS!
- Jeg vil bli medlem, kr. 200,-

Kan sendes
ufrankert
i Norge.
Adressaten
vil betale
portoen.

SVARSENDING

Avtale nr. 109 000/5 Pb.

Grünerløkka postkontor
0505 OSLO 5